

2.3.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto hallituksen esitykseksi työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä lausuntoa otsikon asiaa, jonka johdosta esitämme seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi työttömyyskassalakia kassan johdon sopivuutta ja ammattitaitoa koskevien säännösten osalta, kassan hallituksen jäsenyyden edellytyksiä sekä hallituksen tehtäviä ja toimintoja koskevan sääntelyn osalta. Lisäksi kassan yleisiä hallintovaatimuksia sekä selvitystilaan asettamista koskevia säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömien kassan jäsenten vakuutamisedellytyksiä kassan selvitystilan alkaessa, kassan purkautuessa sekä kassan konkurssitilanteissa. Edelleen ehdotetaan lisättäväksi lakiin säännös koskien kassan jäljellä olevien varojen käytöstä kassan purkautumis- ja konkurssitilanteissa. Niin kutsuttua jäsenmaksun tasausta koskeva säännös ehdotetaan kumottavaksi.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyyskassan jäsenyyden alkamista koskevan päätöksen antamista ja jäsenen erottamista koskevaa sääntelyä sekä työttömyyskassojen rahoitusosuuksien vahvistamismenettelyä.

Ehdotettavilla muutoksilla on tarkoitus ajantasaistaa työttömyyskassalain säännöksiä vastaamaan nykyisin voimassa olevia käytäntöjä ja laaja-alaisesti hyväksi katsottuja yleisiä vaatimuksia, erityisesti työttömyyskassan toiminnan sekä sen jäsenistön eduista huolehtimisen näkökulmasta. Osan ehdotuksista on tarkoitus vahvistaa hyväksi havaittujen toimintaohjeiden ja -mallien oikeudellista asemaa ja läpinäkyvyyttä sääntämällä niistä lain tasolla. Lisäksi esitetään poistettavaksi vanhentuneita säännöksiä, ja kumottavaksi jäsenmaksun tasauksen mahdollistava säännös.

Esitys on valmisteltu yhteistyössä keskeisten työmarkkinajärjestöjen ja Suomen Yrittäjät ry:n kanssa. Laki ehdotetaan tulevan voimaan 1. tammi-kuuta 2021. Lain 60 a § tulisi kuitenkin voimaan mahdollisimman pian ja se olisi voimassa 31.joulukuuta 2020 asti.

Pidämme ehdotettuja muutoksia pääosin kannatettavina ja perusteltuina. Kassan jäljellä olevien varojen käytöstä kassan purkautumis- ja konkurssitilanteessa esitetään, että mahdolliset varat velkojen ja muiden sitoumusten täyttämisen jälkeen luovutettaisiin Työllisyysrahastolle. Esityksen perusteluiden mukaan Työllisyysrahasto käyttäisi sille siirretyt rahat ansioturvan rahoittamiseen. Tätä emme pidä hyväksyttävänä yrittäjiä vakuuttavien työttömyyskassojen näkökulmasta.

Valtio rahoittaa työntekijän ansiopäivärahasta perusosan, työttömyyskassat 5,5 % ja Työllisyysrahasto loput. Työllisyysrahasto kerää rahat omaan osuuteensa työttömyysvakuutusmaksuina työntekijöiltä ja työnantajilta. Valtio rahoittaa myös yrittäjien ansiopäivärahasta perusosan. Työllisyysrahasto ei kuitenkaan osallistu yrittäjien ansioetuuksien rahoittamiseen, vaan päivärahan ansio-osa kerätään yrittäjiltä kokonaisuudessaan kassan jäsenmaksuilla.

Yrittäjäkassan purkautumis- tai konkurssitilanteessa velvoitteiden täyttämisen jälkeen ylijääviä varoja ei pidä luovuttaa Työllisyysrahastolle eikä käyttää työntekijöiden ansioturvan rahoittamiseen. Yrittäjäkassalla tulee olla itsellään oikeus määrittää, miten mahdollisesti ylijäävät varat käytetään.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Harri Hellsten
työmarkkina-asioiden päällikkö